

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Taller de Habilidades Informacionais e Dixitais: Técnicas Documentais Aplicadas ao Traballo Fin de Grao		Código	710G04051
Titulación	Grao en Xestión Dixital de Información e Documentación			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Ruiz Astiz, Javier	Correo electrónico	j.ruiz.astiz@udc.es	
Profesorado	Fernandez Travieso, Carlota Ruiz Astiz, Javier	Correo electrónico	carlota.ftravieso@udc.es j.ruiz.astiz@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia céntrase nas diferentes técnicas documentais e a súa aplicación ao Traballo Fin de Grao. Para isto, se establece un especial fincapé nas metodoloxías de estudo e investigación nas Humanidades e Ciencias Sociais, con especial atención aos estudos en Información e Documentación.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 - Coñecer e comprender os principios teóricos e metodolóxicos da xestión e documentación da información para aplicalos na súa actividade profesional
A4	CE4 - Dominar os fundamentos do comportamento dos individuos na busca, recuperación e uso da información, tomando como punto de referencia os aspectos de motivación, contorna e contexto
A12	CE12 - Desenvolver servizos de apoio á comunicación científica en todas as súas fases desde a creación ata a divulgación de resultados científicos tanto no sector público como no privado
A15	CE15 - Coñecer e asumir a perspectiva ética e os valores deontolóxicos da xestión da información no seu conxunto e do ámbito dixital en particular
A20	CE20 - Dominar as bases para desenvolver actividades de investigación utilizando métodos e principios multidisciplinares
B1	CB1 - Posuír e comprender coñecementos que proporcionan unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e / ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB2 - Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade para resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB3 - Ser capaz de integrar coñecementos e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, estando incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas relacionadas coa aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B5	CB5 - Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan seguir estudando dun xeito que sexa en gran parte autodirixido ou autónomo
B6	CG1 - Capacidade de cooperación, traballo en equipo e aprendizaxe colaborativa
B7	CG2 - Capacidade de reflexión e razoamento crítico
B8	CG3 - Capacidade de planificación, organización e xestión de recursos, información e operacións
B9	CG4 - Capacidade de análise, diagnóstico e toma de decisións
B10	CG5 - Capacidade para traballar nun contexto global e internacional
B11	CG6 - Capacidade para comprender a importancia, valor e función da xestión dixital da información e documentación na actual sociedade das TIC
C1	CT1 - Expresarse correctamente, oralmente e por escrito, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	CT2 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo das súas vidas

C3	CT3 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía que respecta a cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero
C4	CT4 - Comprender a importancia da cultura empresarial e coñecer os medios dispoñibles para os empresarios
C7	CT7 - Valorar a importancia da investigación, a innovación eo desenvolvemento tecnolóxico no progreso socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecemento, comprensión, aplicación e valoración das principais técnicas documentais aplicados ao Traballo Fin de Grao.		A1 A4 A12 A15 A20	B1 B3 C2 C3 C4 C7
Resolver os diferentes problemas cos que deberán enfrentarse durante a realización do seu Traballo Fin de Grao.		A1 A4	B2 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 C1 C2 C3
Empregar os seus coñecementos teóricos e prácticos para a realización do seu Traballo Fin de Grao.		A12 A15 A20	B1 B3 B5 C1 C2 C3 C4 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A elaboración dun TFG	1.1. Aspectos básicos 1.2. Requisitos e características de estudo 1.3. Regulamento dos TFG
2. Os pasos previos do TFG	2.1. A revisión bibliográfica 2.2. Estado da cuestión
3. Técnicas documentais	3.1. As fontes primarias 3.2. Fontes secundarias e terciarias
4. Etapas de elaboración	4.1. Elixir un tema 4.2. Traballo de campo 4.3. Análise dos resultados 4.4. Redacción do TFG

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno	A1 A4 B1 B2 B6 B11 C1 C2 C4	10	20	30
Traballos tutelados	A1 A12 A20 B7 B10 B11 C1 C2 C7	2	20	22

Sesión maxistral	A1 A4 A12 A15 B1 B2 B3 B5 B8 B9 C3	11	10	21
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	Cartofol que reúne as prácticas dos estudantes dos temas e supostos tratados nas clases.
Traballos tutelados	Traballos individuais centrados na aplicación dos conceptos e metodoloxías expostas na materia. Será imprescindible consensuar os temas dos traballos cos docentes dentro do prazo que se estableza a tal fin.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos esenciais correspondentes aos temas do programa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Empregaranse preferentemente as titorías presenciais e o correo electrónico, mais tamén se poderán realizar titorías a través de Teams.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 A4 B1 B2 B6 B11 C1 C2 C4	Valorarase a adecuación ás pautas marcadas para cada actividade, o contido, a coherencia da súa estrutura, a redacción e presentación. Poderán especificarse outros criterios de avaliación particulares no momento da presentación das actividades aos estudantes	50
Traballos tutelados	A1 A12 A20 B7 B10 B11 C1 C2 C7	Computará a adecuación ás pautas marcadas (contido e presentación), a aplicación dos coñecementos adquiridos, a coherencia entre a proposta e o seu desenvolvemento, a capacidade de síntese, a redacción e presentación, fontes e bibliografía utilizada. Será imprescindible acordar o tema cos profesores dentro do prazo establecido a tal fin. Requerirase a súa exposición na aula.	50

Observacións avaliación

Para aprobar a materia é preciso obter unha nota media de 5 sobre 10 que se calculará atendendo ás porcentaxes sinaladas para cada metodoloxía no apartado de avaliación: portafolios e traballos. Se a nota nalgunha destas metodoloxías é inferior a 5 suspenderase a materia.

Cando sexa necesario acordar un tema, non se avaliarán as entregas non consensuadas coa profesora no prazo establecido para tal fin. Non se avaliarán os traballos tutelados entregados fora de prazo. Cando se teña consignado unha práctica da metodoloxía portafolios, as restantes entregas desa metodoloxía non entregadas nos prazos que se establezan cualificaranse cun 0. Este será tamén o caso dos traballos que non cumpran coas instrucións prescritas para a súa elaboración ou que fosen copiados ou plaxiados. A cualificación será de non presentado (N. P.) se non se entregue ningún dos traballos do portafolios ou o traballo tutelado.

SEGUNDA OPORTUNIDADE:

Poderán presentarse á segunda oportunidade ÚNICAMENTE aqueles/as estudantes que non superen a materia na primeira oportunidade.

Respectaranse as mesmas condicións e porcentaxes da primeira oportunidade. Gardaranse as notas relacionadas coas diferentes metodoloxías mencionadas no apartado de avaliación que resultasen aprobadas, polo que os alumnos recuperarán só a parte/partes que teñan suspensas. Será obrigatorio comunicar aos docentes como se abordará á avaliación nesta segunda oportunidade. Se non ten feito xa durante o período lectivo, será obrigatorio ter consensuado os temas do traballo tutelado e das prácticas do portafolios, como mínimo, un mes antes da data fixada pola facultade para o exame oficial. Será obrigatorio presentar o traballo tutelado e as prácticas no prazo que se estableza a tal fin.

ALUMNOS CON DEDICACIÓN A TEMPO PARCIAL OU DISPENSA ACADÉMICA DE ASISTENCIAS ÁS AULAS LEGALMENTE RECOÑECIDA:

Terán que acordar unha titoría coa profesora nas dúas primeiras semanas de clase. Terán que decidir se se acollen aos prazos de presentación de traballos da avaliación continua que serán comunicados ao longo do curso. Se os alumnos non realizan esa titoría nas dúas primeiras semanas de clase, entenderase que optan por presentar os traballos nas mesmas datas que o resto do alumnado.

Bibliografía básica

BATTHYANY, K.; CABRERA, M. (Coord.). Metodología de la investigación en Ciencias Sociales. Apuntes para un curso inicial. Montevideo: Udelar. CSE, 2011, pp.9-17. Disponible en: <https://hdl.handle.net/20.500.12008/9491>

BLAXTER, L.; HUGHES, C.; TIGHT, M. Cómo se hace una investigación. Barcelona: Gedisa, 2005.

BUNGE, Mario. Epistemología. Barcelona: Siglo XXI, 2004.

Borrego Huerta, A. (1999). La investigación cualitativa y sus aplicaciones e Biblioteconomía y Documentación. Revista Española de Documentación Científica 22.2. Disponible en línea: <http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/view/335/543> [05/04/2021]

Butler-Kisber, L. (2010). Qualitative inquiry: Thematic, narrative and arts-informed perspectives. Thousand Oaks: Sage Publications.

Caelli, K., Ray, L., & Miller, J. (2003). 'Clear as mud?': Toward greater clarity in generic qualitative research. International Journal of Qualitative Methods, 2(2), 1-13.

Cantó-Milà, N. (2013). Métodos de investigación en ciencias humanas y sociales. Barcelona, UOC. Disponible en línea: http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/76885/1/M%C3%A9todos%20en%20las%20ciencias%20humanas_M%C3%B3dulo%201_M%C3%A9todos%20de%20investigaci%C3%B3n%20en%20ciencias%20humanas%20y%20sociales.pdf [05/04/2021]

Casas Anguita, J., J. R. Repullo Labrador y J. Donado Campos. La encuesta como técnica de investigación. Elaboración de cuestionarios y tratamiento estadístico de los datos (I). Atención Primaria, 31(8), 2003, pp. 527-538. Disponible on line en: <https://www.elsevier.es/es-revista-atencion-primaria-27-articulo-la-encuesta-como-tecnica-investigacion--13047738> [Consulta: 15/03/2021]

Casas Anguita, J., J. R. Repullo Labrador y J. Donado Campos. La encuesta como técnica de investigación. Elaboración de cuestionarios y tratamiento estadístico de los datos (II). Atención Primaria, 31(9), 2003, pp. 592-600. Disponible on line en: <https://www.elsevier.es/es-revista-atencion-primaria-27-articulo-la-encuesta-como-tecnica-investigacion--13048140> [Consulta: 15/03/2021]

Chirban, J. T. (1996). Interviewing in depth: The interactive-relational approach. Thousand Oaks: Sage Publications.

Connaway, L. S., & Powell, R. R. (2010). Basic research methods for librarians (5d ed.). London: Libraries Unlimited.

Creswell, J. W. (2009). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (3rd ed ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (1994). Handbook of qualitative research. Thousand Oaks: Sage Publications.

Delgado López-Cózar, E., Torres Salinas, D., & Roldán López, A. (2007). El fraude en la ciencia: reflexiones a partir del caso Hwang. El Profesional de la Información, 16 (2). Recuperado de FORTÍN, M. F. El proceso de investigación de la concepción a la realización. México D.F.: McGraw-Hill, 1999.

Jersild, A. T. y Margaret F. Meigs (1939). Direct Observation as a Research Method. Review of Educational Research 9, 5: 472-482. Disponible en línea: <https://www.jstor.org/stable/pdf/1167746.pdf?refreqid=excelsior%3Aab932c1ca0f7da75ed998795c9affbad> [05/04/2021]

Harry, B., Sturges, K. M., & Klinger, J. K. (2005). Mapping the process: An exemplar of process and challenge in grounded theory analysis. Educational Researcher, 34(2), 3-13.

HERNÁNDEZ LEÓN, R. A. y Sayda Coello González, EL PROCESO DE INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA, La Habana, Editorial Universitaria, 2011.

ICART ISERN, M. T.; PULPÓN SEGURA, A. M. Cómo elaborar y presentar un proyecto de investigación, una tesina y una tesis. Barcelona: Universidad de Barcelona, 2012.

IGARTUA, J. J.; HUMANES, M. L. El método científico aplicado a la investigación en comunicación social. En Portal de la Comunicación. Disponible en <http://www.portalcomunicacion.com/download/6.pdf>

JIMÉNEZ-CONTRERAS, E. Los métodos bibliométricos Estado de la cuestión y aplicaciones. En Primer Congreso Universitario de Ciencias de la Documentación Los métodos bibliométricos. Estado de la cuestión y aplicaciones, 2000. Disponible en: <file:///C:/Users/Usuario/Downloads/68907-Texto%20del%20art%C3%ADculo-4564456584431-1-10-20200416.pdf> [Consulta: 15/03/2021]

Krueger, R. A., & Casey, M. K. (2000). Focus groups: A practical guide for applied research. Thousand Oaks: Sage Publications.

Lingard, L., Albert, M., & Levinson, W. (2008). Grounded theory, mixed methods, and action research. British Medical Journal, 337, 459-461.

LÓPEZ YEPES, José. La aventura de la investigación científica. Guía del investigador y de director de investigación. Madrid: Síntesis, 1995.

Morales López, V. (2005). Metodología en la Biblioteconomía. Buenos Aires: Alfagrama.

Pickard, A. J. (2013). Research methods in information. (Cap. 1, 6). London: Facet Publishing.

Marshall, C., & Rossman, G. B. (2006). Designing qualitative research (4th ed ed.). Londres: Sage Publications.

McCall, G. J., & Simmons, J. L. (Eds.). (1969). Issues in participant observation: A text and reader. Reading: Addison-Wesley.

Morse, J. M., & Stern, P. N. (2009). Developing grounded theory: The second generation. Walnut Creek: Left Coast Press.

Munárriz Iñareta, B. (1992). Técnicas y métodos en Investigación cualitativa. En Metodología educativa. coord. por J. M. Muñoz Cantero y E.

Abalde Paz. A Coruña: Universidade da Coruña, pp. 101-116. Disponible en línea:

<https://ruc.udc.es/dspa,ce/bitstream/handle/2183/8533/CC-02art8ocr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

[05/04/2021] Schofield, J. W. (2002). Increasing the generalizability of qualitative research. In A. M. Huberman, &

M. B. Miles (eds.), *The qualitative researcher's companion* (pp. 171-203). Thousand Oaks, CA: Sage

Publications. Silverman, D. (2010). *Qualitative research: Theory, method and practice*. Londres: Sage

Publications. Peirce, C.S. (1905). *La naturaleza de la ciencia*. Traducción castellana de Sara F. Barrena. Anuario

Filosófico XIX/3 (1996, pp. 1435-1440). Recuperado de <http://www.unav.es/gep/AF/PeirceNatu.html> Sierra Bravo,

R. (2001). *Técnicas de Investigación social* (14 ed.) (Cap. 1 y 2.) Madrid: Paraninfo. TAMAYO Y TAMAYO, M. *El*

proceso de investigación científica. México: Limusa, 1981. TAMAYO Y TAMAYO, M. *Diccionario de investigación*

científica. México: Limusa, 2004. Williamson, K. (2002). *Research methods for students, academics and*

professionals (2 ed.) (cap. 2, 4). Wagga Wagga (Australia): Centre for Information Studies.

Bibliografía complementaria	Os docentes poderán recomendar nas clases bibliografía específica para cada un dos temas e actividades a desenvolver, co fin de adecuar e actualizar de maneira continua os contidos da materia.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías